НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 49-354-04-228
Дата 18 / 10 2023 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО КУЛТУРАТА
И МЕДИИТЕ
Г-Н ТОМА БИКОВ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1 от ПОДНС внасяме следното предложение за изменение на общ законопроект № 49-353-13-6/19.09.2023 г. на приетите на първо гласуване на 18.09.2023 г. законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права № 49-302-01-21, внесен от Министерски съвет на 13.04.2023 г. и законопроект за изменение и допълнение на Закона за авторското право и сродните му права, № 49-354-01-50, внесен от Божидар Божанов на 23.05.2023 г.

1. В § 5, в чл. 21, ал. 1-6 се изменят така:

„(1) Разрешението за излъчване на произведението включва и разрешение за предаването му по всяка друга електронна съобщителна мрежа когато то се извършва от същата организация, едновременно с излъчването, изцяло и в непроменен вид и не излиза извън територията, за която е отстъпено правото на излъчване.

(2) Когато радио- или телевизионна организация доставя чрез пряко въвеждане своите сигнали – носители на програми на разпространител на сигнали, без самата тя да доставя едновременно сигналите – носители на програми, пряко на публиката и разпространителят на сигнали доставя на публиката тези сигнали, е налице едно единно действие по предаване, за което както радио- или телевизионната организация, така и разпространителят на сигнали следва да получат отделни разрешения – всеки за своя конкретен принос. При определяне на възнаграждението дължимо от радио- или телевизионната организация за разрешението за нейния конкретен принос, не се вземат предвид приходите й от разпространителите на сигнали.

(3) Разрешение за препредаване на произведение, както и разрешението по ал. 2 за участието на разпространителя на сигнали в единното действие по предаването му чрез пряко въвеждане, се предоставя само чрез организация за колективно управление на права.

(4) Разпоредбата на ал. 3 не се прилага за правата за разрешаване на препредаване и за разрешението по ал. 2 за участието на разпространителя на сигнали в единното действие по предаване чрез пряко въвеждане, упражнявани от радио- или телевизионни организации по отношение на собствените им излъчвания или предавания, независимо дали въпросните права им принадлежат или са им били отстъпени от други правоносители.

(5) Когато автор е отстъпил правото за разрешаване на препредаване за свое произведение на продуцент на звукозапис или на филм, или на друго аудио-визуално произведение, предприятието, което препредава, дължи на автора на това произведение възнаграждение за препредаване отделно от всяко друго. Всеки отказ от такова възнаграждение от страна на автора е недействителен. Правото да събират това възнаграждение може да бъде предоставено от автора само на организации за колективно управление на съответната категория авторски права. Тази алинея се прилага съответно и по отношение на разрешението по ал. 2 за разпространителя на сигнали.

(6) В случаите, в които не се постигне споразумение относно даване на разрешение по този член, спорът между страните може да се разреши чрез медиация съгласно чл. 94ю и 94я.“

Мотиви: Предложението предвижда, че при разпространение на телевизионни и радиопрограми чрез техническия процес на пряко въвеждане е налице едно единно действие по предаване, правата за което следва да уредят както радио- или телевизионната организация така и разпространителят на сигнали. Текстът предлага участниците в единното действие по предаване да получат от правоносителите отделни разрешения за своя конкретен принос. Предвид въвеждането на отделни разрешения за единното действие по предаване, предлага се и текст, който да посрещне притесненията на ползвателите, че това ще доведе до „двойно плащане“. Прецизиран е текстът на законопроекта относно задължителното колективно управление на правата за препредаване и за участието на разпространителя на сигнали в единното действие по предаване чрез пряко въвеждане, като в модифициран вариант е запазено съдържащото се в действащия закон право на допълнително неотменимо възнаграждение в полза на авторите на аудиовизуални произведения.

2. Да се създаде нов § 6:

„§ 6. Създава се чл. 21а:

Възнаграждение при използване на произведение чрез спомагателна онлайн услуга

Чл. 21а. При определянето на размера на дължимото възнаграждение за разрешение за използване на произведение чрез спомагателна онлайн услуга, за която се прилага правилото по чл. 101б, се вземат предвид всички аспекти на спомагателната онлайн услуга, включително характеристиките на услугата, времето, през което програмата, предоставяна чрез тази услуга, е на разположение онлайн, аудиторията и предоставените езикови версии. Това правило не изключва определянето на размера на възнаграждението въз основа на съответните приходи на радио- или телевизионната организация."

Мотиви: Предложението произтича от новата редакция на чл. 21.

3. В § 11, в чл. 26е, ал. 4 се изменя така:

„(4) Носителите на права могат да забранят използването на произведения, други обекти на закрила или части от тях при условията на ал. 1 и 2. В случаите на обекти, до които е предоставен електронен достъп, забраната има действие само ако е установена с технически средства, разпознаваеми от софтуера, извършващ автоматизиран анализ."

Мотиви: Предложението цели по-точно (буквално) транспониране на Директива 2019/790 и избягване на въвеждане на несъдържащи се в последната условия.

4. В § 17, т. 2 се изменя така:

„т. 2. Създават се ал. 3-7:

(3) При преценка дали възнаграждението е несъразмерно ниско се вземат предвид всички последващи и съответни приходи от използването на произведението, включително продажбата на рекламни стоки, когато е приложимо, както и специфичните обстоятелства във всеки конкретен случай, включително приносът на автора, пазарните практики и особеностите на съответния сектор.

(4) Разпоредбата на ал. 2 не се прилага по отношение на споразумения, сключени от организации за колективно управление на права и независими дружества за управление на права.

(5) Когато има действащо споразумение за браншово колективно договаряне, предвиждащо съпоставим механизъм за предявяване на претенции от страна на автора за подходящо, допълнително и справедливо възнаграждение, когато първоначално договореното възнаграждение се окаже несъразмерно ниско, това споразумение също се взема предвид при прилагането на разпоредбите на ал. 2 и 3.

(6) Всяка договореност, която възпрепятства или ограничава предвиденото в този член, е недействителна по отношение на авторите.

(7) Разпоредбите на този член не се отнасят до авторите на компютърни програми.“

Мотиви: Предложението цели по-точно транспониране на Директива 2019/790.

5. В § 19, в чл. 39а, ал. 1 се изменя така:

„(1) Ползвател, на когото автор е отстъпил право да използва създадено от него произведение, е длъжен най-малко веднъж годишно, в срока на използването да предоставя на съответния автор актуална, разбираема, относима и изчерпателна информация за: всяко използване на произведението, включително за начините на използване, за всички реализирани приходи от използването, включително от имащата пряко отношение към използването на произведението продажба на рекламни стоки, както и за дължимото възнаграждение. Информацията може да се предоставя по електронен път, освен ако в договора с ползвателя не е уговорено друго.“

Мотиви: Предложението цели по-точно транспониране на Директива 2019/790.

6. В § 20 думите „чл. 38, ал. 3, 5 и 6“ се заменят с „чл. 38, ал. 3, 6 и 7“

Мотиви: Редакционна поправка.

7. В § 32, т. 3 относно ал. 7, думите „чл. 21, ал. 5-7“ се заменят с „чл. 21, ал. 3-5“.

Мотиви: Редакционна поправка.

8. В § 45, в чл. 84 след думите „чл. 21“ се добавя „чл. 21а“.

Мотиви: Редакционна поправка.

9. В § 48, в чл. 90 след думите „чл. 21“ се добавя „чл. 21а“.

Мотиви: Редакционна поправка.

10. В § 50, в чл. 90в след думите „чл. 21“ се добавя „чл. 21а“.

Мотиви: Редакционна поправка.

11. В § 52, в чл. 91:

1. В т. 1:

а) буква „а“ се изменя така:

„а) текста преди т. 1 се изменя така:

„Радио- и телевизионната организация, която е осъществила първоначалното излъчване или предаване на собствена програма,

включително чрез пряко въвеждане, има изключително право да разрешава срещу заплащане:“

б) буква „б“ се изменя така:

„точка 1 се изменя така:

1. преизлъчването или препредаването на програмата, включително когато разпространител на сигнали доставя на публиката сигнал- носител на излъчвана или предавана чрез пряко въвеждане програма, без разрешението на радио- или телевизионната организация;“

2. Точка 4 се изменя така:

„2. Алинея 5 се отменя.“

Мотиви: Предложението представя прецизирана редакция на текста, от която отпада ал. 5, а допълнението в ал. 1, т. 1 цели да гарантира правата на радио и телевизионните организации и да улесни защитата им, като пояснява, че законът разглежда случаите на неправомерно достъпен сигнал като препредаване.

12. В § 67, в чл. 94ю[1], ал. 2 се изменя така:

„(2) Медиаторът подпомага страните при преговорите и им помага да постигнат споразумение, включително като им представя предложения.“

Мотиви: Предложението цели максимално придържане към текста на транспонираната Директива 2019/790.

13. В § 68, в чл. 97, ал. 1, т. 6 се изменя така:

„6. излъчва, предава, участва в предаване чрез пряко въвеждане, препредава или доставя до публиката произведения, изпълнения, звукозаписи, радиопрограми, телевизионни програми, записи на филми или на други аудио-визуални произведения;“

Мотиви: Предложението цели съответствие с новите формулировки на чл. 21 и чл. 91.

14. Параграф 73 се изменя така**:**

„§ 73. В допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

1. В § 1а, ал. 3 думите „8 и“ се заличават.

2. В § 2:

а) в т. 3 накрая се добавя „качването му в цифрова форма и преобразуването му в машинночетим формат“.

б) създава се т. 3а:

„3а. „автоматизиран анализ на текст и информация” е който и да е автоматизиран аналитичен способ, използван за анализ на текст и данни в цифрова форма, за създаването на информация, включваща, но без да се ограничава до това, модели, тенденции и взаимовръзки;“.

в) точка 5 се изменя така:

„5. „излъчване на произведение” е включването му като част от радио- или телевизионна програма при първоначалното й разпространение чрез наземно радиоразпръскване в радиочестотния спектър, както и чрез непрекъсната съобщителна верига, водеща до спътник и оттам обратно до Земята чрез сигнали, носещи програми, под контрола и на отговорност на излъчващата радио- или телевизионна организация с оглед да бъде то прието, било пряко и индивидуално от публиката, било чрез посредничеството на друга организация, различна от радио- или телевизионната организация;“.

г) в т. 5а думите „по безжичен път“ се заличават.

д) създават се т. 5б - 5з:

„5б. „предаване на произведение” е включването му като част от радио- или телевизионна програма при първоначалното й, различно от излъчване, разпространение по електронна съобщителна мрежа, независимо от използваната технология, включително и онлайн (уебкастинг), под контрола и на отговорността на предаващата организация, с оглед да бъде то прието, било пряко и индивидуално от публиката, било чрез посредничеството на друга организация, различна от радио- или телевизионната организация, както и единното действие, извършвано от радио- или телевизионна организация, която пряко въвежда сигналите – носители на нейната програма, и от разпространителя на тези сигнали, който ги доставя до публиката

5в. „препредаване“ е всяко предназначено за приемане от публиката едновременно, изцяло и в непроменен вид последващо разпространение на предназначена за приемане от публиката първоначално излъчвана или предавана в Република България или в друга държава радио- или телевизионна програма и включените в нея произведения и други обекти, независимо от техническите способи, чрез които то се осъществява, ако първоначалното излъчване или предаване се извършва по електронна съобщителна мрежа, включително чрез спътник, но не и онлайн, при условие че:

а) препредаването се извършва от лице, различно от радио- или телевизионната организация, която е осъществила първоначалното излъчване или предаване или под чийто контрол и на чиято отговорност е било осъществено това първоначално излъчване или предаване, независимо от начина, по който лицето, което извършва препредаването, получава сигналите – носители на програмата, и включените в нея произведения и

б) когато препредаването е чрез услуга за достъп до интернет, както е определена в чл. 2, ал. 2, т. 2 от Регламент (ЕС) 2015/2120 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет и за изменение на Директива 2002/22/ЕО относно универсалната услуга и правата на потребителите във

връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги и на Регламент (ЕС) № 531/2012 относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза (ОВ, L 310/1 от 26 ноември 2015 г.), тя се извършва в среда, в която организацията, осъществяваща препредаването, предоставя по сигурен начин препредаването на потребители, разполагащи с разрешение.

5г. „предлагане на електронен достъп до произведение" е предоставянето му в цялост или на част от него чрез електронна съобщителна мрежа на разположение на неограничен брой лица по начин, позволяващ достъпът до него да бъде осъществен от място и по време, индивидуално избрани от всеки от тях, както и предоставянето му чрез електронна съобщителна мрежа на живо по начин, позволяващ достъп до него да бъде осъществен от място, индивидуално избрано от всеки от тях (лайфстрийминг);

5д. „пряко въвеждане" е технически процес, чрез който излъчващата или предаваща радио- или телевизионна организация доставя своите сигнали – носители на програми, на друга организация – разпространител на сигнали, по такъв начин, че сигналите – носители на програми, не са достъпни за публиката по време на доставянето;

5е. „разпространител на сигнали" е предприятие, което предоставя електронни съобщителни услуги;

5ж. „спомагателна онлайн услуга" е онлайн услуга, която се състои в предлагането на електронен достъп на публиката от излъчващата или предаващата радио- или телевизионна организация или под неин контрол и на нейна отговорност до телевизионни или радиопрограми или до части от тях, едновременно с излъчването или предаването им от излъчващата или предаващата организация (симулкастинг) или за определен период от време след него, както и предоставянето на съдържание, което е спомагателно за това излъчване или предаване;

5з. „основното място на стопанска дейност на излъчващата или предаващата организация" е място в държавата членка, под чиято юрисдикция се намира съответният доставчик на медийни услуги, така, както е определена по реда на Закона за радиото и телевизията;".

е) точка 6 се изменя така:

„6. „ползватели на произведения" са физическите и юридическите лица, като издателства, театри, организатори на концерти, радио- и телевизионни организации, предприятия, които осъществяват обществени електронни съобщителни услуги чрез електронна съобщителна мрежа, заведения за хранене и развлечения, продуценти на звукозаписи, филмови продуценти, доставчици на съдържание в интернет, доставчици на онлайн услуги за споделяне на съдържание и други, които довеждат произведението до знанието на публиката (читателите, зрителите и слушателите) пряко или чрез други лица – разпространители;".

ж) създава се т. 6а:

„6а. „новосъздаден доставчик на онлайн услуга за споделяне на съдържание" е доставчик на услуга за споделяне на съдържание, който предоставя услугите си или чиято услуга е предоставяна в държава - членка на Европейския съюз, по-малко от три години преди съответната дата и чийто годишен оборот е под 10 милиона евро по смисъла на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно дефиницията на микро-, малки и средни предприятия;".

з) в т. 7 думите „излъчване по безжичен път или предаване чрез кабел или друго техническо средство" се заменят с „излъчване или предаване".

и) в т. 11 думата „преизлъчван" се заличава.

к) създават се т. 22-27:

„22. „услуга на информационното общество" е услуга по смисъла на чл. 1, ал. 3 и § 1, т. 1-3 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронната търговия.

23. „публикация в пресата" е публикация, която едновременно:

а) съдържа предимно литературни произведения с журналистически характер, но може също да включва и други обекти, като фотографски произведения, аудио или видео материали;

б) представлява обособена единица в периодично или редовно актуализирано издание под общо заглавие, като например вестник или списание с обща или специализирана насоченост;

в) има за цел да предоставя на широката общественост информация във връзка с новини или други теми;

г) е поместена в каквато и да е медия, на хартиен носител или на сайт в интернет като част от икономическа дейност на доставчик на услуги, по негова инициатива и под неговата редакционна отговорност и контрол;

24. „много кратки откъси от публикации в пресата" са заглавието на публикацията заедно с първите до 100 последователни знака от текста, които могат да бъдат придружени от изображение за предварителен преглед в малък формат с резолюция до 128 на 128 пиксела и част от звуков файл или видеоклип с продължителност до три секунди;

25. „доставчик на онлайн услуга за споделяне на съдържание" е доставчик на услуга на информационното общество, основната цел или една от основните цели на когото е съхраняване и предлагане на електронен достъп до голям брой произведения и други обекти на закрила, качени от потребители на услугата на този доставчик, които произведения той организира и популяризира с цел реализиране на печалба;

26. „повторно" е нарушението от физическо лице или неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община, извършено в тригодишен срок от влизането в сила на акт, с

който е наложено административно наказание за нарушение от същия вид или имуществена санкция за неизпълнение на задължение от същия вид;

27. „системно“ е нарушението от физическо лице или неизпълнение на задължение от едноличен търговец или юридическо лице към държавата или община, извършено три или повече пъти в едногодишен срок от влизането в сила на първия акт, с който е наложено административно наказание за нарушение от същия вид или имуществена санкция за неизпълнение на задължение от същия вид.

3. В § 5 след думите „други аудио-визуални произведения“ се добавя „публикации в пресата“.

4. Създава се нов § 5а:

„§5а. Насърчава се саморегулацията и създаването на стандарти за работа за ефективното прилагане на чл. 38, чл. 39а, чл. 76, ал. 5 и 6 и чл. 83а.“

5. Създава се § 5е:

„§ 5е. Този закон въвежда изискванията на Директива 2019/789 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година за установяване на правила във връзка с упражняването на авторското право и сродните му права, приложими за определени онлайн предавания на излъчващите организации и за препредаването на телевизионни и радиопрограми и за изменение на Директива 93/83/ЕИО на Съвета (ОВ, L 130/82 от 17 май 2019 г.) и на Директива 2019/790 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 година относно авторското право и сродните му права в цифровия единен пазар и за изменение на директиви 96/9/ЕО и 2001/29/ЕО (ОВ, L 130/92 от 17 май 2019 г.).“

Мотиви: Промените в т. 5б-5г произтичат от новите формулировки на чл. 21 и чл. 91. Предлага се нов § 5а, предвид съществуващите добри практики в отношенията ползвател-правоносител, установени, например в Българската национална телевизия и основаващи се на прилагани от медията вътрешни правила, с цел насърчаване и стимулиране на саморегулацията е предложението по § 5а от Допълнителните разпоредби на ЗАПСП. Останалите промени са свързани с отстраняване на правно-технически несъответствия.

15. Параграфи 74, 75 и 76 се заличават.

Мотиви: Редакционна поправка.

16. Параграф 79 се изменя така:

„§ 79. В Закона за радиото и телевизията (обн., ДВ, бр. 138 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 81 от 1999 г., бр. 79 от 2000 г., бр. 96 и 112 от 2001 г., бр. 77 и 120 от 2002 г., бр. 99 и 114 от 2003 г., бр. 99 и 115 от 2004 г., бр. 88, 93 и 105 от 2005 г., бр. 21, 34, 70, 80, 105 и 108 от 2006 г., бр. 10, 41, 53 и 113 от 2007 г., бр. 110 от 2008 г., бр. 14, 37, 42 и 99 от 2009 г., бр. 12, 47, 97, 99

и 101 от 2010 г., бр. 28, 99 и 105 от 2011 г., бр. 38 и 102 от 2012 г., бр. 15, 17, 27 от 2013 г.; бр. 109 от 2013 г., бр. 19 и 107 от 2014 г., бр. 96 от 2015 г., бр. 46, 61, 98 и 103 от 2016 г., бр. 8, 63, 75, 92 и 99 от 2017 г., бр. 7, 27, 44, 77, 103 и 106 от 2018 г., бр. 100 от 2019 г., бр. 68, 104 и 109 от 2020 г., бр. 20 от 2021 г., бр. 8 и 104 от 2022 г. и бр. 84 от 2023 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 125а ал. 2 се изменя така:

„(2) Желаещите да се регистрират подават пред Съвета за електронни медии заявление, към което прилагат:

а) документите по чл. 111 с изключение на информацията по ал. 4, която се изисква по служебен път;

б) идентификационни данни за предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги, към които при първоначалното разпространение на програмата се осъществява пряко въвеждане към разпространител на сигнал по смисъла на Закона за авторското право и сродните му права.“;

2. В чл. 125к, ал. 4, се създава т. 6:

„6. наименованието (фирмата) и седалището на предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги, към които при първоначалното разпространение на програмата се осъществява пряко въвеждане по смисъла на Закона за авторското право и сродните му права“

3. В чл. 125л се създава ал. 7:

„(7) Административните органи, лицата, осъществяващи публични функции, организациите, предоставящи обществени услуги, и органите на съдебната власт, пред които следва да се установят обстоятелства, вписани в публичния регистър по ал. 1, или на които са необходими данни, налични в публичния регистър по ал. 1, не могат да изискват от предприятията, гражданите и организациите представяне на доказателства, че информацията е вписана в публичния регистър по ал. 1.“

4. В § 1 от Допълнителните разпоредби:

а) точка 1 се изменя така:

„1. „Разпространение на програми“ е първоначалното предаване или излъчване, независимо от използваната технология, на радио- или телевизионна програма, предназначена за приемане от слушатели или зрители, пряко или чрез посредничеството на друг оператор, различен от доставчика на медийни услуги, включително чрез пряко въвеждане по смисъла на Закона за авторското право и сродните му права. То включва и обмена на програми между оператори, за да бъдат приети от аудиторията, включително чрез пряко въвеждане. То не включва електронни съобщителни услуги за индивидуално ползване.“;

б) точка 17 се изменя така:

„17. „Препредаване“ има значението, определено в Закона за авторското право и сродните му права.“

Мотиви: Текстовете са прецизирани, като обстоятелството към кои разпространителски платформи радио- или телевизионните организации предоставят сигнала си за пряко въвеждане, е запазено като подлежащо на вписване в публичния регистър, воден от Съвета за електронни медии, но е премахнато изискването то да бъде вписвано в издаваните удостоверения.

Народни представители:

Томи Биков

Радослава Стаменова